

บทคัดย่อ

T 148490

ชื่อภาคินพนธ์ : บทบาทของสื่อมวลชนในการป้องกันและแก้ไขการคอร์รัปชัน
: ศึกษากรณีสื่อสิ่งพิมพ์รายวัน
ชื่อผู้เขียน : นางสาวอภิญญา นาเลาห์
ชื่อปริญญา : ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)
ปีการศึกษา : 2546

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ 1. ศึกษาบทบาทที่คาดหวังต่อการทำหน้าที่ของสื่อมวลชนในการป้องกันและแก้ไขการคอร์รัปชัน 2. ศึกษาบทบาทที่เป็นจริงของสื่อมวลชนในการป้องกันและแก้ไขการคอร์รัปชัน 3. ศึกษาปัญหาอุปสรรคในการแสดงบทบาทของสื่อมวลชนในการป้องกันและแก้ไขการคอร์รัปชัน

ในการศึกษาได้ใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ 16 คน ประกอบกับการศึกษาเอกสาร และทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้านสถิติเชิงพรรณนา การใช้ตรรกะและบริบทประกอบ

ผลการศึกษาที่สำคัญ สรุปได้ดังนี้

บทบาทที่คาดหวังต่อการทำหน้าที่ของสื่อมวลชนในการป้องกันและแก้ไขการคอร์รัปชัน พบว่า สื่อมวลชนได้พยายามแสดงบทบาทที่คาดหวัง ตามกฎหมาย ตามสมาคม, สภาการหนังสือพิมพ์ และตามที่สังคมคาดหวังให้ได้มากที่สุด ในการทำหน้าที่เผยแพร่ข่าวสาร หนังสือพิมพ์แสดงบทบาทได้ในระดับหนึ่งเพื่อให้ความรู้ ตีแผ่ ขุดคุ้ยปัญหา กระตุ้นเตือน กัดดันรัฐบาล ชี้นำ และจุดประกายในการนำเสนอข่าว เพื่อนำไปสู่การป้องกันและแก้ไขปัญหาคอร์รัปชัน

บทบาทที่เป็นจริงของสื่อมวลชนในการป้องกันและแก้ไขการคอร์รัปชัน พบว่า สื่อมวลชนสามารถแสดงบทบาทที่เป็นจริงได้มากพอสมควรในการเผยแพร่ข่าวสาร เนื่องจากสื่อมวลชนได้นำเสนอข่าว เปิดโปง ขุดคุ้ย ตีแผ่ปัญหาอย่างต่อเนื่อง ทั้งในลักษณะการนำเสนอข่าว สกัฟฟิเศษ บทความต่าง ๆ ในการกระตุ้นเตือนถึงปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้นำไปแก้ไข ในขณะที่เดียวกันก็เป็นการให้ความรู้ และชี้นำประเด็นที่เป็นประโยชน์ ต่อสาธารณะชน เพื่อเป็นการจุดประกายความคิด จิตสำนึก ถึงความรับผิดชอบที่มีต่อสังคม และที่สำคัญได้นำเสนอข่าวที่เป็นการกัดดันรัฐบาล เพื่อให้เกิดการแก้ปัญหา ในความเป็นจริงแล้วการนำเสนอข่าวคอร์รัปชัน ยังไม่สามารถแก้ปัญหาคอร์รัปชันได้ทั้งหมด หนังสือพิมพ์เป็นเพียง

องค์กรหนึ่งที่ดีแก้ปัญหา ให้สังคมได้รับรู้ปรากฏเป็นรูปธรรมขึ้น เพื่อนำไปสู่การแก้ไขของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

ในการนำเสนอข่าวมีข้อจำกัด และมีเงื่อนไขในส่วนนโยบายขององค์กรผู้บริหารขององค์กร ทำให้มีผลต่อการนำเสนอข่าว นโยบายของหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพนิยมจะให้ความสำคัญในการนำเสนอข่าวคอร์รัปชันมากกว่าหนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยมและความสัมพันธ์ของผู้บริหารหนังสือพิมพ์กับนักการเมืองและกลุ่มผลประโยชน์มีผลต่อการนำเสนอข่าวคอร์รัปชัน อาจจะทำให้เสนอข่าวเบาลง หรือไม่นำเสนอข่าวได้

ปัญหาและอุปสรรคในการแสดงบทบาทของสื่อมวลชนในการป้องกันและแก้ไขการคอร์รัปชัน ยังมีอยู่มาก ที่ทำให้หนังสือพิมพ์ไม่สามารถแสดงบทบาทได้เต็มที่ ตั้งแต่ความยากลำบากในการเข้าถึงข้อมูลและปัญหา เงื่อนไขของเวลาที่ต้องเร่งรีบ และข้อจำกัดทางด้านกฎหมายในการนำเสนอข่าวคอร์รัปชัน ซึ่งเสี่ยงต่อการถูกฟ้องหมิ่นประมาท ที่สำคัญคือนโยบายขององค์กรซึ่งมีผลต่อการนำเสนอข่าวสูงมาก เนื่องจากความสัมพันธ์ของผู้บริหารหนังสือพิมพ์และอำนาจรัฐเชื่อมโยงกับนักการเมืองและธุรกิจรวมทั้งธุรกิจโฆษณาซึ่งเกี่ยวข้องกับกลุ่มผลประโยชน์ ทำให้หนังสือพิมพ์ไม่สามารถทำหน้าที่ในการป้องกันและแก้ไขปัญหการคอร์รัปชันได้เต็มที่

There are 3 objectives for this study, i.e., 1) to study the expected roles of the mass media in prevention and suppression of corruption, 2) to study to actual roles of the mass media in prevention and suppression of corruption, 3) to study problems and obstacles in playing such roles by the mass media.

The researcher uses the in-depth interview to collect data by interviewing 16 key-informants in-depth to get the needed data, in addition to documentary study. Data analysis is done with logical context description and descriptive statistics.

Findings of the study can be summarized as follows :

The mass media try to play the expected roles according to the law, the association, the press council and the expectation of the society as much as possible. In the information dissemination, the press can play roles in giving knowledge, publicising, searching, stimulating, pressing the government, directing and shading light in presenting news leading to the acts of prevention and suppression of corruption.

The actual roles played by the mass media in prevention and suppression of corruption are considerably well by presenting news of the corruption regularly in many forms.e.g., special scoops or in-depth articles, and the likes. At the same time, the press extends knowledge and focussing on public benefits, pointing to public consciousness and responsibility in dealing with the corrupted parties. However, there are limitations in presenting news because of the owners' policy and other policies concerning news presentation.

Problems and obstacles in playing the roles by the press about this matter are many, for example, difficulties in getting to the roofs of the problems, the time condition, the law enforcement restriction, risk of being sued for defamation, and so on. All of these problems prevent the press from playing